

פרטיכל מס. 2/

מישיבת ועדת הכספים

בהשתתפות

ועדת העבודה וועדת הכלכלה

ביום ג', יא' באב תש"י - 25.7.50.

נוכחים:

היו"ר ד. ז. פנקס
י. רוקח
פ. נפתלי
ד"ר י. בדר
א. בהיר
ש. דיין
ט. וילנר
א.ס. גניחובסקי
א. כהן
ב. רפפור
י. גיל
ד"ר א. גרנות
ס. ארם
א. הרצפלד
ע. גלובמן
י. אפרתי
ס. בדר
א. בן-אליעזר
ח. למדן
ד"ר מ. סנה
ח. רובין
צ. יהודה
ש. לביא
א. רקנטי
ח. לנדו
ג. הרפז
ה. פרדר
א. חושי
א. גולדרט
מ. אונא

סוזמנים:

שר האוצר א. קפלן
ש. ספינק - מטעם האוצר.

סדר היום:

א. מס העברה לעיריות.
ב. צווי סכס ובלו.
ג. מלווים.
ד. סלווה הפרטים לעיריות.
ה. שביתת עורכי הדין בשירות המדינה.
ו. תשובות על שאילתות (אשלג ונפט).
ז. תקציב הפיתוח.
ח. תוצאות חמנין.

ועדת העבודה
הישיבה נפתחה בשעה 09.15 (חברי ועדת הכלכלה/השתתפו רק
בהמשך הישיבה, בדיון על תקציב
הפיתוח).
= = = = =

רט

ישיבת ועדת הכספים
25.7.50

א. מס העברה לעיריות:

היו"ר - ד.צ. פנקס:
מר רוקח שאל מה בדבר החוק שעל פיו תוכלנה העיריות לגבות שני אחוזים מסם ההעברה. אנו סיכמנו את הדבר הזה בוועדה. מי יגיש את החוק. חברים בודדים כגון רוקח ודוד הכהן מוכנים לעשות זאת. לי נראה שמאחר שהעניין סוכם בוועדת הכספים, צריכה הוועדה להגיש את ההצעה.

י. רוקח:
ישכנו בתל-אביב וחיברנו הצעת חוק. חוק זה הוא דחוף מאד, מאחר שכל יום שעובר גורם הפסדים. עלינו לאשר זאת כעת, כי אחרת תבוא הפגרא, וחבל על הזמן.

שר האוצר - א. ספלן:
אם הצעת החוק מוכנה, אני מוכן להביא אותה מחר לישיבת הממשלה. אאני מציע למר רוקח למסור לי את החומר, ואני אדאג לכך שהעניין יועבר בממשלה.

ד"ר אא גרנות:
האם מר רוקח לקח בחשבון את ההערות שהושמעו בוועדה בקשר למס זה, כגון, בנוגע לשיחרורים?

שר האוצר - א. ספלן:
אני מציע שמר רוקח וד"ר גרנות יעברו היום על הצעת החוק, וינסחו מה שצריך לנסח. אם הדבר יוגש לי לפני סחר בבוקר, אוכל להעביר את החוק דרך הממשלה, ולהניח אותו על שולחן הכנסת.

סיכום:
הוחלט שמר רוקח וד"ר גרנות יעברו על הצעת החוק וינסחו אותה. החוק יומצא לשר האוצר לפני ישיבת הממשלה מחר.

ב. צווי מכס ובלו:

היו"ר - ד.צ. פנקס:
בהתאם למה שסוכם בוועדת הכספים בקשר לתקציב, הוציא שר האוצר צווי מכס בקשר לבלו על משקאות חריפים וטבק, ומכס על דלק. לפי הקונסטיוציה הקיימת, ההחלטות האלו טעונות אישור על-ידי הכנסת עד 24 באוגוסט. היות והכנסת יוצאת לפגרא ב-9 באוגוסט, אני מבקש את הוועדה להמליץ בפני הכנסת לקבל את הצוויים, עוד לפני הפגרא.

ד"ר י. נדר:
אינני רוצה לפתוח מחדש דיון שכבר היה. מה בקשר עם הבהלה הקיימת בשוק הבנזין?

שר האוצר - א. ספלן:
יש פחד מקיצוב דלק, והתביעה לדלק גדלה על-ידי כך שכל אחד מנסה לאגור לעצמו. מאחר שאין לנו מספיק דלק, נוצרה הבהלה.

סיכום:
הוועדה אישרה: א. את הצו על מיסי הבלו על משקאות. ב. את הצו על הגדלת הבלו על טבק. ג. את הגדלת המכס על דלק.

ג. תקציב החנוך:

היו"ר ד. צ. פנקס:
בקשנו שתקציב החנוך יוגש לנו עד הראשון באוגוסט; הובטח לנו שהוא יוגש לנו עד התחלת הלימודים. אם לא יוגש לנו תקציב החנוך עד ה-9 בספטמבר, יהיה מצב לא נעים, ונצטרך לכנס את הכנסת בזמן הפגרה, כי אחרת לא יוכל להיות תקציב מפורט.

שר האוצר א. קפלן:
אני מתקשה להשיב על שאלה זו. אנסה להקדיש הערב ב~~מה~~ זמן^ה כדי לברר את העניין. מוכרח להיות מישהו ממשרד החנוך בעניין זה.

היו"ר ד. צ. פנקס:
אני מבקש את שר האוצר לאפשר לוועדה לקבל את הפירוט בשבוע הבא, כדי שנוכל להביא את תקציב החנוך לכנסת לפני הפגרה; הייתי רוצה לעמוד בהתחייבותנו.

ד"ר י. בדר:
לא התנגדנו לתקציב החנוך המוזר, שהוא כללי כ"כ עד שאיננו תקציב, כי נאמר לנו שמיד אחרי הדיונים על התקציב ~~בתקציב~~ תדון הוועדה על תקציב חינוך מטשי. אני מקווה שההבטחה הזאת תוגשם.

מיכוס:
שר האוצר בתבקש לאפשר לוועדה לקבל את פירוט^ה תקציב החינוך בשבוע הבא, כדי שהוא יוכל להתקבל על הכנסת לפני הפגרה.

ד. מילויים:

היו"ר ד. צ. פנקס:
דיברנו על מלוה עממי בפרטים ועל מלוה של הבנקים והמוסדות הכספיים; כן דובר בזמנו על מלוה כללי, בלי פרטים, והיה ויכוח איזה הקלות אפשר לתת למשקיעים במלוה זה. חוק המלוה העממי צריך להיות מוגש לכנסת בהקדם, לקריאה שנייה. יתר שני הדברים צריכים להיות מוגשים לכנסת לקריאה ראשונה.

ב. רפטור:
חשוב שהמלוויים יובאו יחד לכנסת. אני אקבל את המלוה העממי, ואולי גם את המלוה של הבנקים, אולם אינני רוצה להצביע בעד המלוה השלישי, ואני רוצה להציע מלוה אחר במקומו. יהיה לי קשה להצביע אם ההצבעות תערכנה בנפרד.

שר האוצר א. קפלן:
את חוק המלוה למוסדות כספיים תוכלו לקבל, אולם אני מסופק אם תקבלו את החוק בקשר למלוה השלישי לפני הפגרה. עליכם לקחת בחשבון שמשרד האוצר עובד כעת ב-50% מעובדיו. איננו צריכים לדחות את שני המלוויים הראשונים בגלל זה שהשלישי אינו סוכן, כי חבל על הזמן.

פ. נפתלי:
אני סבור שנוכל להחליט בקלות על שני המלוויים הראשונים, אולם בקשר למלוה השלישי יהיה ויכוח גדול. איננו צריכים להפסיד את ימי הפגרה, ועלינו לנצל אותן למלוה העממי.

ט. סיכום:
סוכם שיש לסיים את הדיון על המלווה העממי בשבוע הבא, ולהכניס את החוק לקריאה שנייה לכנסת. כן סוכם להכניס לכנסת חוק בקשר למלווה חלבנקים.

ה. מלווה-פרטים לעיריות:

היו"ר ד. צ. פנקס:
הייתי רוצה לתת אפשרות לבצע את המלווה הפרטים לעיריות. (קורא סיכום מפגישת נציגי הרשויות המקומיות בעניין זה).

שר האוצר א. קפלון:
אני מציע לבקש את מר רוקח להכין את הפרטים ולהתייעץ עם היועץ המשפטי, אם יש צורך בחוק בעניין זה. אם יש צורך בחוק, אני מבקש להכין הצעה.

י. טרנקה:
אני אניא לוועדה את כל החומר.

ב. רפפור:
מלבד הפרטים והמלווה של הממשלה והעיריות, אני שומע על פרטים והגרלות של עתונים כגון "ידיעות אחרונות". האם הממשלה אינה צריכה לאסור זאת על ידי חוק? לדעתי צריך להיות חוק האוסר הגרלות פרטים על מוסדות אחרים, מלבד המוסדות המתאימים של המדינה.

היו"ר ד. צ. פנקס:
היתה לי חליפת מכתבים עם מר ברגמן בעניין זה. העתונים מערימים למעשה על חוק קיים. מלבד הצד המוסרי של העניין, גורם הדבר לבזבוז גדול של נייר, כי אנשים קונים טפטים אחדים של עתונים כדי לזכות בפרס. אני מצטרף להצעתו של מר רפפור לאחזו באמצעים החוקיים הדרושים כדי לגטל את הפרטים האלה. אני חושב שפרטים אלה אינם מעידים על רמה תרבותית גבוהה.

ד"ר גרנות:
אני מבין שהגרלות אלו אינן טובות, כאשר הן גורמות להתחבות עם הממשלה. אולם, למי זה מפריע אם מפתחים טיולים בארץ? אם מדברים על בזבוז נייר, הרי אפשר להציע לכתוב פחות מאמרים בלתי מוצלחים בעתון?

ד"ר בדר:
כל הגרלה היא בלתי מוסרית, כי היא נותנת אפשרות לרוח בלי עבודה. אני מבין הגרלה שנעשית למטרה ציבורית. אולם, אם עושים זאת בשביל ביזנס, אין לכך הצדקה. החוק האוסר את הגרלות האלו-קיים, והשלטונות צריכים למצוא עוז כדי לריב עם העתונים בעניין זה.

י. רוסק:
בגלל הנעשה בקוריאה, תפוצת העתונים גדלה בהרבה, ואין צורך בהגרלות. מדוע ניתנים רשיונות במספר כה רב לעתונים בשפות הלועזיות?

סיכום : סוכם שמר רוקח יביא לוועדה את החומר הקשור עם הצעת החוק למלווים לעיריות. כן הוחלט, על דעת רוב הועדה, שאין להרשות הגרלות מטעמי עסק ולא למטרות צבוריות.

1. שביתת עורכי הדין בשירות המדינה:

ד"ר י. בדר: שאלת העובדים המשפטיים היא דחופה מאד. אי אפשר לעבור בשתיקה על מצב שבו אנשים לויאליים למשטר הקיים מצאו הכרח למחות נגד מצבם ע"י שביתה. לא הייתי רוצה שהיוריסטים הטובים יעזבו את שירות המדינה, וישיארו רק הגרועים שבהם. אני שומע שהועדה אישרה את המשכורות של שופטי בית הדין העליון, אולם לא את המשכורות של האחרים.

ב. רפטור: אני מתנגד לזה שמוסדות פרלמנטריים יטפלו במשכורות. קיימת לכך הממשלה.

ד"ר א. גרנות: נקבעה ועדת משנה לטיפול במשכורות, והיא הגיעה להחלטות. אני שומע שהממשלה כאילו הפכה את הקערה על פיה בקשר לשתי החלטות שהועדה קבלה. בתור חבר ועדת המשנה הזאת, אינני יכול לעבור על הדבר הזה בשתיקה.

הי"ר ד. צ. פנקס: אני מצטער על השביתה הזאת, כי היא מורידה את המורל של עובדי המדינה. לא היתה הצדקה לכך. אני מביע את צערי על כך שמספר מסויים של עובדי מדינה עשו מעשה שאינו האמצעי האחרון העומד לרשותו של הפועל כדי לשפר את תנאי עבודתו ההוגנים. היה לי רושם שניתנה סמכות לוועדת משנה שלנו בענין משכורות השרים והשופטים, אחרת לא היינו מטפלים בדבר. בקשר לשרים, קבלתי פרטיכל ששם היה כתוב שהממשלה אינה רוצה להחליט בעצמה על משכורת חבריה.

שר האוצר א. קפלן: אני חושב ששביתת עורכי הדין היא אקט מגונה ואם תהיה לי אפשרות, אומר זאת בדברים. זהו אחד הסימנים של חוסר חנוך ומשמעת, ומכל השביתות שהיו עד כה, שביחה זו היא הפחות מוצדקת. לפני שבוע היו אצלי שני באי-כוח עורכי הדין, ובשיחה ידידותית אמרתי להם שבאוגוסט תחליט הממשלה בענינם. הם נפרדו ממני בידידות, ואח"כ סידרו שביתה, כדי לנרוש מהממשלה לגמור את הסו"ס באוגוסט, כלומר, מה שאני הבטחתי להם. מתעורר אצלי ספק אם אנשים אלה, שהם שצריכים להיות שומרי דין וחוק, יכולים להשאר בשירות המדינה. אני מתפעל מעט מאד משביתות אלו. אם יהיה מי שיעמיד את הבעייה על סדר יומה של הכנסת, אהיה מוכן להביע את דעתי על השביתה הזו בפומבי. על כל פנים, ענין זה אינו שייך לוועדת הכספים.

לא נסטר לוועדת הכספים להחליט מהתהיה משכורת השופטים, אלא נסטר לה לחוות דעתה. הועדה קבלה סמכות בקשר למשכורות השרים, כי השרים לא רצו לקבוע לעצמם את משכורתיהם, ומכיון שהיו חילוקי דעות בענין זה. היתה החלטה בנוגע לשופטים, אך לא איתר. יתכן שמה שהחלטתם בקשר לשרים צריך לעבור דרך הכנסת, כי אנו נוחנים כאן תוספת מיוחדת משוחררת ממס הכנסה.

ז. תשובות על שאילתות (אשלג ונפט):

שר האוצר א. מפלוג:

ההסכם שהושג הוא, שחברת בתי הזיקוק, על ידי חברות - בת שלה, מוכרחה להמציא את חומרי הגלם לפחות במידה כזאת שהם יספקו את צרכי הארץ בדלק, ואולי גם באספלט ובחמרי לואי אחרים, גם אם תעלת סואץ תהיה מגורה, וגם אם הצינורות יהיו סגורים. לפי ההסכם, לנו יש רשות לקנות ולשלם שלירות שטרלינג, אולם הם צריכים לשלם באותה מטבע בעד הוצאותיהם. הם חילקו את העול ביניהם, כך שבערך שני שלישי ממנו ימציאו השותפים הישראליים, ושליש אחד ימציאו השותפים האסריקאיים. פעולת בתי הזיקוק תחודש, ולו גם באופן חלקי, ובתי הזיקוק יהיו חייבים לספק את השוק הפנימי שלנו בדלק. עבודה זאת של בתי הזיקוק תתן לנו בין שמונה מאות אלף למיליון ורבע ליש"ל לשנה, וכן גם תעסוקה. אנו נוכל להשתמש בתוצרת לואי לכמה מפעלים, כגון האספלט. לא כל בתי הזיקוק יהיו מנוצלים, אלא בערך החלק החמישי מהם. תנאי נוסף של ההסכם הוא שהמחירים לא יהיו יותר גבוהים מהמחירים הבינלאומיים המוסכמים; כמחיר מוסכם אנו לוקחים את המחיר בארץ כמו מכסיקו, וייתכן שנמצא מקום יותר זול, פלוס הוצאות הטרנספורט. אם לא יעלו מחירי העולם בכללם בעקבות המצב הבינלאומי, לא יגדלו המחירים כאן, ואולי גם יוזלו במידה מסויימת. יועצי האוצר הוכיחו להם שהורדת המחירים היא אפשרית גם מבחינה כלכלית וגם מבחינה טכנית. ברור ששאלה זאת היתה שאלה פוליטית בשורה ראשונה. יש כאלה המאמינים שלדבר זה תהיינה תוצאות שתזרזנה את כל בתי הזיקוק, כי הנימוק העיקרי של הערבים היה שאינם רוצים לתת דלק לישראל. פעם הם היו מוכנים לשלוח דלק הנה, בתנאי שהוא יוצא לחו"ל, אולם לזה אנו לא הסכמנו.

אנו מבקרים כעת שורה של מעיפים, בניה אתם כגון סעיף מס הכנסה. דרשנו מחברות הנפט לשלם בעד העבר, וברגמן נסע בקשר עם זה לארה"ב. הם שוללים את זכותנו הרטרואקטיבית בנוגע לעבר. בקשר לקונצסיה לא היתה תביעה. ייתכן שבגמר המו"מ נקבל חלק ניכר מסם ההכנסה הרטרואקטיבי, ששינוי צורה. אם נצליח, תהייה זו הכנסה של כמה מיליונים דולארים. אנו חייבים להם ארבעה מיליון דולאר בעד אספקה, וייתכן שנצליח להוריד מחוב זה. אני מבקש לא לפרסם את הדברים האלה. הם אומרים שהם אינם יכולים לספק לנו נפט ושמיים בזמן שאנו חייבים להם סכום כה גדול. אם נצליח, נוכל להקטין את החוב באופן ניכר, כך שיהיה לנו חופש פעולה בקשר לאספקת דלק ושמיים.

בקשר לבתי זיקוק חדשים, ברצוני לספר לכם על עובדה המראה כמה אנו צריכים להיות זהירים בפירסום דברים. בארטלי קראם פנה אלינו בשם קבוצת אנשים, בהצעה לבנות בתי זיקוק חדשים נוספים. התכנית היתה קשורה לאו דוקא עם דלק ישראלי, כי אם המזרח התיכון. לפי התכנית היו צריכים להכניס במשך 12 שנה שיפורים ושכלולים כאלה שבתי הזיקוק יוכלו לעמוד בתחרות, נגד בתי הזיקוק הקיימים, גם אם ייפתח הצינור. על השאלה אם אנו מוכנים להיכנס למו"מ, עניתי שאתן תשובה כעבור כמה שעות, לאחר שאבחוק כמה דברים. דרשתי שימציאו לי הצעת חוק. משום מה פורסמו הדברים; בארטלי קראם טוען שהעתונאים לא הבינו אותו. על כל פנים הפירסום הוריד לפי שעה את השאלה מעל הפרק. כמובן שהאיש קיבל נזיפה מאמריקה ומאתנו.

לא דיברנו אף פעם על קידוחים. נמצאים כאן שני סומחים, והיתה לפני כמה זמן התייעצות עם סומחה יוליוס פוס. לאור הדו"ח שנקבל משני הסומחים נראה איך להתנהג הלאה. אולי נתחיל בדברים אלה בסוף השנה. פוס היה פסימי מאוד.

ישיבת ועדת הכספים
25.7.50

המו"ם בחלקו הראשון בקשר לבתי הזיקוק סטטיים.
כעת עומדין על הפרק רק ענינים טכניים, וההפעלה נמצאת בסטדיה של ביצוע. יש לחץ עצום של הציבוריות האנגלית בענין זה.

אני עובר לענין האשג. אנו נמצאים במצב של ידידות ^{אמיתית} עם חברת ים המלח. חברי ההנהלה באו הנה, כדי לסכם את הענינים, באו היו גליקוור, וחברי ה"בורד" רוברט סולד, ברודי, נוביסיסקי ויוליוס סימון. היתה לנו שיחה ארוכה מאוד. בכמה שיחות אחת השתתפה ועדת השרים המורכבת משר המשפטים, שר האספקה והקיצוב, שר הפנים ואנוכי. היתה ועדה ממשלתית מורכבת מהורביץ, מרון ובקר, שניהלה מו"מ על הפרטים. עברנו על כל הסעיפים, והגענו להסכם על כולם פרט לסעיף אחד. לפי דעתי, ההסכם הוא טוב. הוחלט על העברה מידית של המשרד הראשי וה"בורד" לארץ, ועל שינוי התקנות כך שחברי ה"בורד" לפחות בשליש, שהיו לא רק תושבי ישראל אלא גם אזרחים. אפילו נוביסיסקי שהוא אזרח, אינו מייצג את מחזיקי המניות הישראליות. סוכם ששליש המניות המצביעות תהיינה בידי חברות ישראליות. כן סוכם שבועים וחמשה אחוז מהמניות המצביעות תהיינה בידי יהודים בארץ ובחו"ל. אם אנו מדברים על מניות ישראליות, הכולונה היא בעיקר לחברות ולא לבודדים. סוכם גם, שאין מחדשים את החוזה בדבר סוכן למכירה, ושעל כך יחליט ה"בורד" לא ברוב דעות פשוט. אם כי חברי ההנהלה שוללים את התלונות, הרי אנו רוצים להבטיח את המכירה מנקודת מבט עסקית. הסעיף בחוזה שסוכם ואשר פרסו לא סוכמו, הוא הסעיף הדן בזכות הפדיון, שרוצים לתת אותה פעם בחמש שנים. תקופה זו סוכמה גם מטעם הממשלה. יכולה להיות זכות פדיון חמש שנים מיום תתימת החוזה המתוקן; ששש נשנה האחרונה בכל תקופה של חמש שנים אפשר לעורר את השאלה, ואם אין מעוררים אותה, נמשך הדבר כמו שהוא.

ראש/ מתנהל ויכוח על תנאי הפדיון. יש דברים שהם הסכימו שעליהם יחליט/ בית הדין העליון בארץ. אולם, גם בקשר לזה אפשר יהיה להגיע לידי הסכם הוגן.

ברגע האחרון הכנסתי הודעה כתוצאה מביקורת של ועדת מומחים שהזמנו לארץ, לעזרה בעיבוד ההצעות. דבר זה גורם לי רוגז. מומחים אלה הם יהודים, ועשינו אתם הסכם שתמורת תשלום מסויים הם יכינו בשלילנו תכנית פיתוח של התעשיות הכימיות בארץ בכלל, הגנויות על שלושה עמודי יסוד: א) נפט עם כל מה שנובע מזה; ב) ים המלח; ג) אויר. אנשים אלה הראו את כשרונם במומחים רבים, אבל הם מומחים לגפט ולא לאשג. הודענו לחברת ים המלח שאנו מגיעים לידי הסכם עם החברה הזאת, והדו"ח שקבל מהמומחים יובא לחברה. אנו נביא את הצעת המומחים לחברת ים המלח, וחברה זו יכולה לדחותה, אולם ישנו בחוזה סעיף האומר שהמונופוליה נגמרת כעבור חמש שנים. החברה התרגזה על זה שמכניסם אנשים זרים אשר אינם מומחים כשטח זה. אמרתי למנהלי החברה שהם יכולים להמשיך בתכניות שלהם, ואחרי שהמומחים יגמרו את עבודתם אודיע להם את המסקנות. הם אמרו שאי אפשר שהם יעברו לפי תכנית מסויימת, ושבעוד ארבע שנים תהייה תכנית אחרת, והממשלה תמצא שאין קואופרציה גמורה. הרעיון העיקרי של המומחים האלה הוא להשתמש לא בים המלח במדום כמקום של בית החרושת, כי אם להעביר משם, דרך צינורות, את החומר למקום אחר, כך שנשתחרר מבעיית המים המתוקים. הם טוענים שאחרת התכנית אינה חסכונית. בצורה כזאת תהייה לנו אפשרות להגדיל את המפעל ולנצל חומרי לוואי רבים. מנהלי החברה טוענים בגד זה שעוררנו את השאלה כל כך מאוחר, ואומרים ששששש שהשאלה נבדקה ע"י מומחים אמריקאיים ונדחתה.

החברה האמריקאית דנה בהצעות וביטלה אותן, כי הגיעה למסקנה שהן אינן טובות מבחינה כלכלית. היא רוצה לבדוק את הדבר שוב, על ידי מומחים מאירופה. הכנסתנו לעניין זה גם את הקבוצה הצרפתית לייצור אשג. ישנו בחברה צרפתית זאת גיטו של וייצמן, בלוסנפלד, שאני רוצה למשוך אותו לעבודה כאן, ששייתכן שיהיה חצי שנה בכל שנה בארץ.

חברת ים המלח מחכה כעת ברוגז עד להגשת הדו"ח, בעוד ארבעה חדשים ע"י המומחים האירופאיים, אם כי אמרתי לה שהיא יכולה להמשיך, מאחר שאינני רוצה לגרום לעיכוב העבודה. בינתיים נתתי הוראות לעשות סקר של הכבישים באופן סופי. היו ויכוחים בקשר לכבישים, ונדמה לי שהועדה שטיפלה בכך גמרה את עבודתה. קיבלתי את הדו"ח מהועדה הזאת באופן בלתי רשמי. הקו לא יהיה דרך קורנוב, ועל זה מערערים, כי שם יש סיבובים מרובים. אני מקווה שנתחיל בעבודה בקשר לכבישים לפני גמר ארבעה חדשים. אנו מעוניינים בכבישים אלה גם בקשר עם מחקר של מחצבים אחרים באותה סביבה. מנהלי החברה טענו שאילולי היינו מעכבים, היו מספיקים להם שני מיליון לירות. במקרה שהם לא ירצו להשתמש בהלואה, יהיה לנו למה לתת את הכספים. בינתיים דרשנו מהם שלפחות שליש מכל המניות יהיה בידי הציבור הישראלי; הון המניות המצביעות יהיה כנראה מיליון ל"י, והיתר יהיה בצורת מניות בכורה. ההון העיקרי בתוך מניות החברה הוא כסף אמריקאי; פי. אי. סי. מקדישה לחברה זו כספים רבים. כל זמן שהתכנית איננה, אי אפשר להתחיל בעבודה.

אני צריך לגייס בארץ שליש מהכסף, כלומר שלוש מאות אלף עד ארבע מאות אלף ל"י למניות בכורה. אין תקנה שנמכור מספר גדול של מניות בשוק. אני פונה לחברים שיפנו לחוגים שלהם, כדי שינסו לארגן קבוצות אנשים שיהיו מוכנים להכניס את הכסף ברגע שידרשו לכך. על כל מאה אלף מניות רגילות יהיה בערך מנהל אחד; בס"ה יהיו 10 או 11 מנהלים. המוסדות ההסתדרותיים ענו לנו שבמקרה שיגיעו למצב כזה של צורך ששש ברכישת מניות, הם מוכנים לדון על כך. אפ"ב השקעות הבטיח לתת לנו תשובה. שאלו אותי אם אהיה מוכן לעזור באחוז מסויים במשך שנים או שלוש שנים. אני מוכן לייעץ לממשלה לעשות זאת. העזרה בתשלום תהייה כנראה בשליש מצדנו. אני מוכן לעזור לכולם. יש לסדר את הדבר בצורה מאורגנת, כי אחרת ירכשו באופן פרטי רק מספר מצומצם של מניות. המינימום לקבלת מקום של מנהל הוא מאה אלף לירות מניות רגילות. מי שרוכש מניות, מעוניין לשלוח מנהל. אני פונה אליכם באופן רשמי, מה שאינני יכול לעשות מעל במת הכנסת או על ידי הודעה בעתונות. פניתי לבנקים ולמסדות הכלכליים. אני פונה לחוגים השונים.

אני מבור שיגמרו את ענייני הפועלים לפני

שיתחילו בעבודה.

ישנו כבר מועמד להנהלה במקום נובמיסקי. השותף השני שאל רק מתי יוכל לקבל את ה"רוילטיז" והפנה את שאלתו לא אלינו כי אם לממשלת ששששששש בריטניה.

י. רוקח: היו לי שיחות וחליפת מכתבים עם שר האוצר בעניין נמל תל-אביב, שעמד פעם על סדר יומה של הועדה הזאת. דבר זה קשור למס שששש שר האוצר בקשר לחברת האשלג. למחוז כל כך גדול להיות מוצא לים בשביל אשלג, ואין לרכז את הכל בנמל אחד. אני מבקש שנדון בשאלה זו.

סיכום: עניין נמל עמוק מיל"ם בתל-אביב נרשם על סדר יומה של הועדה ויובא לדיון אחרי הפגרא.

כתוצאה מהצעתו של אחד מחברי הועדה, הוחלט לקיים את ישיבת ועדת הכספים ביום ב' במשרד האוצר בירושלים.

ח. תקציב הפיתוח (המשך):

היו"ר ד. צ. פנקס: עלינו לסיים את הדיון הכללי על תקציב הפיתוח היום, ולהעמידו להצבעה בוועדת הכספים ביום ב' וג'. בשבוע שאח"כ ייכנס התקציב לכנסת להצבעה. אם למישהו תהיה הצעה, יוכל להביאה הנה בשבוע הבא. נשמע את תשובת שר האוצר לשאלות שנשאלו כאן.

שר האוצר א. קפלן: לא אענה על כל השאלות, ואשתדל לקצר, כי בשעת ההוצאה לפועל של הסעיפים השונים, תהיה הזמנות לוועדות השונות לברר פרטים רבים.

אני מבקש לא לאשר את הצעת מנחם בדר לאשר את הסכום הכולל ולסטור את הדבר שוב לוועדה. כולנו מעוניינים שהתכנית תוצא לפועל השנה במידה הסכסמלית. אנו נמצאים כבר בחודש יולי, ואם נחזיר את התקציב הזה לדיון נוסף בוועדות, נוכל להתחיל את ההוצאה לפועל רק בנובמבר. אם כולנו מעוניינים שהתכנית גם אם מבקרים אותה - תתגשם, יש להביא את הדבר לכנסת, ולתת יפוי כוח להמשיך בפעולות. הוועדות המתאימות תוכלנה לברר את הפרטים בזמן ההוצאה לפועל. לפי הבנתי, אין אפשרות לנהוג כלפי תקציב הפיתוח באותו פירוט הנהוג בתקציב הרגיל; יכולות להיות רובריקות גדולות, ובגבולות הסכומים הניתנים, יש לתת לרשות המוציאה לפועל חופש תנועה. מצב זה יצטרך להמשך שנים; אולי יגיע הזמן שבו נוכל להגיד מראש מה יהיו הפרטים בתקציב הפיתוח.

תכנית הפיתוח בנויה רק על כספים שאנו מקבלים בהלוואה בתנאים עדינים מאד. מצד אחד ישנו הסלווה האמריקאי המגיע בתקציב זה ל-25 מיליון ל"י, ומצד שני ישנם שטרי המקרקעים. בענין שטרי המקרקעים אנו עושים נסיון נועז, ונשלם ביוקר רב אם ניכשל. עלינו לשמור על חוקי המקרקעים. היה בשנה שעברה ויכוח טוער אם אפשר לבנות כבישים משטרי מקרקעים. הלוואות למשקים חדשים ולהכשרה יכולות להיות חשובות מאד, אולם, מקומן אינו בתקציב הפיתוח כי אם בתקציב הרגיל, ובתקציב הרגיל יש תמיד להראות באיזה סעיפים מבטיחים את ההוצאות האלו.

לא הייתי משתמש במלה "בנקאית" לתאור הצורה שבה אנו פועלים בתקציב הפיתוח; לדאבוני אני מתקשה למצוא בנקים שיסכימו לתת הלוואות בתנאים שאנו נותנים. במידה רבה אנו נותנים קרדיט היפותקאי שמדינה יכולה לתת, אולם, זה קרדיט, מסיבות פשוטות, טכניות או פרסונליות, לא הצלחתי להקים את הבנק לחקלאות. אולם, אינני רוצה לערער אותו לפני שהוא מוקם. הבנק החקלאי לא יוכל לתת הלוואות לצובה ונירים וכו'.

הוועדה יכולה להחמיר, אולם לא לקל, כי האוצר אחראי בעד שטרי מקרקעים, אם ישנם דברים חשובים הצריכים להיעשות, אתם יכולים לדרוש אותם בתקציב הרגיל. אני מצטער ע"כ שרבים מן החברים דנים על התקציב הזה לפי אותם ההרגלים - אולי הרגלים לא רעים - שהיו לנו בדיונים על התקציב הציוני. על הוועדה להסמיר ולדרוש אם האוצר שומר על חוקי היסוד במובן הכספי, ולא להקל ולהקטין את בטחונות שטרי המקרקעים. אני מאמין שיבוא היום שבו נוכל להפריש סכומים מהתקציב הרגיל לפיתוח, ואז רבות מתביעות החברים תצדקנה, ויהיה דיון אחר.

היתה שאלה, מה היחס בין תקציב הפיתוח לתכנית הפיתוח, ואם יש הזדהות והתאמה בין השנים, ובאיזו מידה. היתקשאלה שניה, מה הסיכויים להגשמת התכנית הזאת. אני מוכרח להגיד ~~שהתקציב~~ אינו מזדהה עם התכנית. דבר זה נובע מתוך לחץ של העליה, ולפעמים מתוך חוסר אמצעים מספיקים לפתח ענפים אחרים היכולים לקלוט עליה. אנו אומרים בגלוי ששני הדברים אינם מזדהים; נסיתי להסביר זאת בכנסת; אני אומר שאין לנו בריחה. אין אפשרות

להמנע מלהקדיש סכומים אלה למטרות ולתפקידים שלהם הוקדשו, אם אנו רוצים להפוך את העליה הנקלטה לפרודוקטיבית. נאמר כאן שכשהתחלנו את ההשתלשלות לפני שלושים שנה, ועד הזמן האחרון, היינו דואגים למחסה לבהמה לפני שדאגנו לשכון לאדם. ענין זה משמש נושא לויכוח מר. המצב הוא כזה שלא נוכל לכוון את העליה להתישבות, אם לא נדאג למינימום של שכון. הלואי ונצליח להוציא לפועל את התכנית הזאת - מה שיהיה קשה מאד, כיון שחוץ מהכסף חסרים לנו כוח הניצוא והכוח ההנהלתי, הארגוני והמקצועי.

הכשרה היא חשובה מאד, אך אין אפשרות לעשותה מתקציב זה. אנו משתדלים ללכת בכיוון התכניות, וברור הדבר שלא יהיו קונפליקטים בין התכנית להוצאה לפועל, אלא להיפך, בשתדל לבצע את הדברים.

מישהו העיר את תשומת הלב לכך שתכניות השקאה סכינים כמשך שנים, ויש לעשות סקר ובדיקה. אנו עושים זאת. אנו מזמינים מומחים. דרשתי ששני מומחים גדולים יבדקו את הדברים. המומחים האלה הם יקרנים גדולים, ועולים לנו בדולרים רבים כל יום. פנינו לרוסיה בבקשת מומחים. אנו עושים את המחקר הדרוש, שיימשך בודאי עוש שנה או שנתיים. תכנית ההשקאה מורכבת מסלקים. יש דברים שהם בגבולות האפשרות של הגשמה. השלבים האלה הם חלק מתכנית גדולה של השקאה. בתכנית ההשקאה הגדולה כלולים 1,600,000 דונם, ויש מי שחולם על יותר. ששה מיליון ל"י, היו מקיפים את כל תכנית ההשקאה של המשרד. הבאתי בחשבון למעלה מארבעה מיליון. ישנם דברים אחרים, דחופים מאד, שעלינו לבצעם. אנו הולכים בכיוון של ביצוע התכנית, גם בהשקאה וגם בהקמת נקודות התישבות; אנו משתדלים שיהיה תיאום בין המוסדות השונים לבין התכנית לארבע שנים, שלמעשה, טרם אושרה. בכל התקציבים האלה, ישנו פקטור המגביל אותנו - מטבע זר. ישנם דברים ההולכים ומשתנים לרגל המצב הבינלאומי. בזמן האחרון היו שנויים בכמה מצרכים, למשל לרגל המצב הבינלאומי, ואינני יודע מה יהיה בענין זה. יש דברים שלא רק שיעלו ביותר כספים, אלא שאי-אפשר יהיה להשיגם. ענין המטבע הזר הולך ומקבל צורה מחריפה.

בתקציב הזה יש לפנינו שורה של מטרות; פיתוח הארץ, קליטת העליה, והרחבת הייצור. לא תמיד מזדהות המטרות האלו. מטרה נוספת העומדת לפנינו, היא שיפור מאזן התשלומים, המלחמה ביוקר החיים וכו'. לא תמיד המטרות האלו מזדהות ביניהן. מנקודת מבט של הגברת הייצור, הרי רבים מהמשקים החדשים של העולים, ערכם מבוטל למספר שנים. אינני מבין את המלחמה בדבר המשקים הישנים. אנו צריכים לראות מה משרת יותר טוב את המטרה שלנו. עובדה היא שמנקודת מבט הייצור, המשק הוותיק יכול לתת לנו הרבה יותר. הקבוצים דורשים רק שכון; המושבים דורשים שניתן להם כסף מינימלי לצורך. אני יכול להכריח את המשקים הוותיקים להגדיל את הייצור, יותר מכפי שאני יכול לעשות זאת לגבי המשקים החדשים. לכן ענין הרחבת הייצור קשור עם ההתישבות, אולם אינו מזדהה עם מטרותנו בקשר להתישבות החדשה. כל הויכוח הזה אינו במקומו. מהמלווה האמריקאי נתנו כסף לכל שלושת סוגי המשק. נציגי המשק הוותיק קבלו כסף, והם דורשים עוד. נתנו כסף לביסוס המשק הביטוני, מכספי המלווה האמריקאי. נתנו, דרך הסוכנות היהודית, דולרים רבים למשק החדש. אינני יודע איזו ועדה מטפלת בשאלות החקלאות; ועדה זו מטפלת בשאלות אלו יכולה להזמין את האנשים ולשמוע אותם.

אני רואה במשקי העזר ברכה רבה; משקי עזר אלה נותנים כבר אספקה לשוק. מחצית מן האספקה בלוד וברמלה ניתנה ע"י משקי-העזר. משקי העזר נותנים ירקות וביצים, ועבודה לבית. האנשים המטפלים במשקי העזר באו בדרישה להגדיל ולהוסיף 6,000 משקי-עזר. המחישבים החדשים נגשים למשקי-עזר באהבה. הם משלמים בעד מה שהם

מקבלים במיטב כספם. הפיגור בתשלום אצלם הוא אפסי. הצעתי פעם שניתן 250,000 ל"י למשקי עזר בהתישבות החדשה, עד שהתכנית הגדולה תתקיים.

הסכמתי ללכת עד "פרי פסו" עם הבנקים. למשקי עזר הוספתי 100,000 ל"י ריזיקו, בתקציב משרד העבודה. אם המושבות תרצינה להקים משקי עזר, הן תקבלנה את העזרה. אנו דנים כעת בשאלת ההצמדה, אולם זו בעייה איומה. המשקים אינם מספקים גידולים שונים, כי בעד גידולים אחרים הם מקבלים תמורה יותר גדולה.

טרם הגיע הזמן לתת הלואות למטעים. אנו מטפלים בשורה של דברים בענין זה. 5,000 דונם קרקע ~~ה~~ יעובדו לפרטים. ניתן כ-20,000 דונם לפרדסנים, והם דרשו יותר. אנו מנהלים כעת מו"מ עם הקק"ל ועם מחלקת ההתישבות בענין 10,000 דונם. הסכמתי לתת הלואות, אולם, קודם כל צריכים מקבלי ההלואות להמציא לי מטבע זר. הראיתי להם דרך כדי להתאמץ להשיג מטבע זר. תקציב פיתוח זה נותן דחיפה עצומה לחקלאות, להרחבת ולהגדלת הייצור. דברנו על הגושים ירדם וחרוד; אנו נכנסים להשקעות בנגב. אם יחסר סכום כסף להשקאה, בשלים אותו, אולם, הלואי ויצליחו להוציא לפועל השנה את התכנית בגבולות הסכום שנקבע בתקציב.

הצענו 8,700,000 ל"י לתעשייה ~~ה~~. ציינתי שסכום זה יגלגל עוד 10 מיליון ל"י. סיפרתי קודם לוועדת הכספים שאנו עושים סקר בענף מסוים של התעשייה. בענפים אחדים אנו נמצאים בסטדיה מאד מתקדמת. אנו עומדים כעת לפני הרחבת מפעל תעשיית הזבלים בארץ; במפעל זה צריך להשקיע סכום מינימלי של 2¹/₂ מיליון ל"י; אם אנו רוצים לפתח אכספורט של זבלים, עד שני מיליון ל"י, יחייב הדבר השקעה של 3¹/₂ מיליון ל"י. אולם, ברגע זה מדובר על 2¹/₂ מיליון. הממשלה תיתן 750,000 ל"י מסכום זה, בצורת הלואה או בצורת מניות. 750,000 ל"י ניתנים ע"י ~~ה~~ אותן קונסורציום שייסד את בית החרושת לדשנים. חברת זבלים חוץ-לארצית רוצה להקים ~~את המפעל~~ להיות שותפת, ואני מעונין בה, לא כ"כ לרגל הסכום שהיא תיתן, שיהיה קטן באופן יחסי, אלא בגלל הנסיון שיש לה.

נוסף לדברים שאנו יכולים ליצור בארץ, אנו מדברים על חומר גלם; היה מו"מ עם "וולקן". לבית חרושת זה ~~ה~~ דרושות מכונות בסכום של מיליון ל"י. אנו מנהלים כעת מו"מ על תנאי ~~ה~~ ההלואה של 750,000 ל"י.

אני מנהל מו"מ עם חברה חוץ-לארצית על הקמת מפעל גדול לרייון. זה יהיה עסק של קרוב לשלושה מיליון ל"י, ומזה תהינה הוצאות של מיליון ל"י בארץ. חומרי הגלם יובאו מארצות שונות. אנו בודקים כעת את האפשרויות להקמת מפעלים שונים כשי להקטין את הייבוא מחו"ל. כמובן, הקמת מפעלים אלה דורשת מכונות ומטבע זר. ישנן מכונות שלא נוכל לקבלן לפני סוף 1951, אם כי חשבנו שנקבלן עוד השנה, בגלל המצב הבינלאומי. למפעלי יסוד אנו רוצים לתת ~~להלואות~~, או להשתתף בהשקעות. מפעלים מסוג שני, של ~~20~~ ~~20~~ עד 40 אלף ל"י, אנו יכולים להקים ע"י הלואות, ואנו רוצים לתת את ההלואות ~~דרך~~ דרך אוצר התעשייה, ונקבל על עצמנו 40% מן ההשקעות, לא מתקציב זה. אנו מעונינים לעזור גם למפעלים קיימים. אנו מנהלים מו"מ לא רק עם בנק אפ"ב; מסרנו סכום מסוים לבנק הפועלים, ואנו מנהלים מו"מ עם אחרים.

כמובן, בין הדברים וההגשמה עובר זמן, וגם כאן ישנה המכונה הכבדה של הביורוקרטיה. השאלה היא אם אנו מתקדפים לטובה או לרעה. מרכז ההשקעות כבר פעל.

ערכנו חוזה משולש עם רומניה, שלפיו אנו קונים חלק מהסחורות בארץ שלשית, ונותנים אותן לאחד לרומניה. דרך זו אינה טובה ביותר. יש הרבה מה לשפר. הייתה תכנית להקמת מפעל צמגים, אולם ספק אם אפשר יהיה להוציא מכונות חדשות ליצירת צמגים מארצות הברית, בקשר עם המצב הבינלאומי. אם נצליח להקים את המפעל

הזה, נקטץ 40% מההוצאות לצמיגים במטבע זר. גם כאן יש קשיים.
אישנה התחרות בין הפירמות האמריקאיות, מי יספק למפעלים
הזבלים מכוונות. במפעל זה נהיה בחלק בעלים; אולם, אנו
נותנים לבעלי המפעל הבטחה שבזמן התשלום נעמיד לרשותם את המטבע
הזר.

באחת מהישיבות של הועדה, אביא את ההצעות
הראשונות להרחבת הייצור בשטח התעשייתי. בשורה של פעולות, אנו
צריכים להביא את היצרנים לידי יצירת הדברים הנחוצים לנו.

מסילת הרכבת הולכת ונגמרת. היה לנו קשה
מאד להשיג את הפלסים, ועשינו חוזה עם חברה צרפתית. היתה כוונה
שנקבל את הפסים בשנה תקציבית זאת. במידה שנקבל את החומר, אנו
נעשה הכל כדי לגמור את מסילת חדרה - תל-אביב. ישנו סכום כסף לא
גדול בתקציב זה, כדי לחבר את צפון תל-אביב עם דרומה. ישנה ועדה
משתלפת בעניין זה.

בקשר לנמל חיפה, כתבנו פירוט של מה שאנו
רוצים, אולם, קשה לנו לדעת על תוצאות עסקים עם חו"ל. אנו מדברים
על הרחבת הנמל. חלק מהעבודה נעשה. ישנו דיון בין המומחים בדבר
הרצף החדש. אני מקווה שעד סוף ספטמבר נקבל חוזה-דעת מהיועצים
הכלכליים. קבוצה אמריקאית בדקה את הדבר, ועתה אנו רוצים לקבל
חות דעת מקבוצת מומחים יהודית אירופאית, אשר יעצה לנו להכניס
כמה תיקונים. אנו רוצים להתחיל בעניין הרצף, כדי שנוסעים לא
יצטרכו לעבור דרך הנמל. עבודת התיכנון נמצאת עוד בידי מומחים.
אנו רוצים לפתוח את קצה הקישון, כדי שאניות קטנות תוכלנה להכנס
לאיזור התעשייתי.

כנראה שנחתום השבוע חוזה עם קבוצה שויצרית,
על הקמת סילו בחיפה, וניתן לה משלושה עד ששה חדשים לגיוס הכסף.
חברה זו צריכה להשקיע לפחות 500,000 ל"י בכסף זר. זוהי קונצסיה
ל-51 שנה, ומזה מונופוליה של 21 שנה.

אנו רוצים לפתח את מפעלי הדואר, הסלגראף
והטלפון. הזמנו שני מומחים לעניינים אלה, ואחד מהם יושב בלוד.
אנו מזמינים עוד מומחה אחד, בקשר עם אאאא ירושלים.

כל הדברים האלה ביחד נותנים לנו את
הסכום הגדול של הזה. במקומות אחדים משתתפים בהשקעות
לטלפונים המעוניינים.

בתקציב הרגיל הבטחנו סכום של 3,300,000
ל"י, להלוואות לשכון חיילים. יש תקווה מנוססת שאם נעמיד השנה
לסעיף זה סכום של 4,600,000 ל"י, נחסל את כל הפעולה הזאת של
שכון חיילים. בממשלה יש רצון לחסל מה שאפשר השנה. בתקציב
זה הכנסנו סכום של 3,300,000 ל"י. אני מקווה שבקרנות שישנם
יהיו 300,000 ל"י. אנו מקווים לחסל את הסעיף הזה, כך שלהבא
יופיע רק סעיף הפנסיה.

ע. גלובמן: האם ההקצבה שניתנת מתקציב זה תשול מוחזר
מהתשלומים?

שר האוצר א. קפלון: בחלק, כן. פה ייווצרו נכסים, בדרך כלל
שכון, ולפעמים גם עסקים ובתי-מלאכה.

פעולות פיתוח בנגב בסך של 500,000 ל"י, מכוונות בצדק לשורה של פעולות, ובעקר פעולות מים. עשינו שם קידוחים והזמנו צינורות מים כדי להביא מים עד אילת, כלומר, מרחק של 20 - 18 קילומטר. יש הנחה שנתחיל באספקת מים לקורנוב. נעשית פעולה רחבה של מחקרים, ויש תקווה שאולי נעבור השנה מהנטינות הלבנטיוריים לתעשייה בצורה נסיונית. יכול להיות שהמשלה תקים חברה מיוחדת לניצול המהצבים בנגב. יש פה השתתפות מסוימת בדרכים בנגב. ישנו סכום מסוים לדייג בנגב; המים אינם באילת אלא בים סוף. ישנה כאן שאלה פוליטית, כי מוכרחים לעבור במים הטריטוריאליים של מצרים או סעודיה.

רציתי לשמור את הרזרבה בשביל שורה של תפקידים לא הכנסנו השנה מעיף של ייעור לתקציב הזה; הולכים ונמשכים הגירורים בקשר לייעור. מתגבשת דעה בממשלה שנבצע את הייעור בהסכם עם הקק"ל. תהיה הקצבה מסוימת לעבודה בייעור בצורה זו, מתוך הרזרבה.

אנו מבררים עם העיריות אם אפשר להכניס סכומים לבנין בתי-ספר. כפי הנראה שנצטרך לאפשר את התחלת הבנייה של מינימום של בתי ספר וגני ילדים; ניתן בודאי הלוואות לרשויות המקומיות. במשקים רצינו לפתור את בעיית בתי-הספר ע"י 12% לבנינים צבוריים, ויש תקווה שהדבר יסודר. בערים אין אפשרות כזאת, ונצטרך להשתמש בכספי הרזרבה למטרה זו.

העודף מכספי הרזרבה יוצא לצרכים שונים שיכולים להופיע. אם יתברר שהקמת הפרדסנות תדרוש יותר, נצטרך לאוסף. אחד מהחברים שאל מדוע יש רזרבה של 3%; בתקציב של 65,000,000 ל"י ההגיון מחייב שתהיה רזרבה של 5%. אני רוצה להזהיר את החברים מנסיונות להגדיל את התקציב. המלחמה באינפלציה מחייבת להקטין את התקציב. הייתי רוצה שתקציב זה לשמור שלושה מיליון ל"י לתקציב ההשקעות של הגסטון. יש ושות להעביר מסעיף לטעיף, אולם, אי אפשר להגדיל את התקציב. אני מבקש את הועדה לקבל סכומים כלליים, וועדת משנה תוכל לדון בפרטים בזמן הביצוע. יש לאשר את התקציב לפני הפגרה, ולתת לעבודה להתקדם.

אינני שותף לדעתם של אלה הסבורים שאין לעשות דבר בשביל הטעקים הערבים. זה אינו ענין של מפלגות. בטל המפלגות, כאשר מגיעים לעניני הערבים, מתחילים קשיים, ונצטרך להתרגל להתגבר עליהם. אני בעד זה שנמצא את הסקטור הערבי לטובת הערבים והמדינה. ישנם דברים רבים שהם גם לטובת הערבים וגם לטובת המדינה. הכנסתי את הסכום הזה, כי רציתי שיהיה סכום סיניטלי טובטח כאן. לא מהאוצר בא העקוב בענין זה בשנה הקודמת. אני רואה מקודות אחרים לפיתוח הכפר הערבי. אולם, כאן יהיו קשיים סוביקטיביים ואוביקטיביים רבים. אם תובאנה הצעות קונסטרוקטיביות בענין זה, אעידן בהן בצדק.

היו"ר ד. צ. פנקס: לא נוכל לפתוח עכשו בדיון. החברים שאינם חברי הועדה יכולים להגיש הצעות, ואם הצעותיהם לא תוקבלנה, תהיה להם זכות להסתייגות. אני מעוניין שהועדה תצביע על תקציב הבטחון ביום ב' וג' בשבוע הבא. בטובן, ההצעות הן רק א בקשר לסכומים.

ס י ב ו ם : הדיון הכללי על תקציב הפיתוח בשלוש הועדות מסתיים. חברי ועדת הכלכלה והעבודה, כמו כל חברי הכנסת, יוכלו להגיש הצעות ולקבל זכות להסתייגות. ההצבעה על תקציב הפיתוח בועדת הכספים תיערך בימים ב' וג' בשבוע הבא.

= = = = =